

Misselijkheid bij chemotherapie

U kunt helaas misselijk worden van chemotherapie. Misselijkheid en braken zijn erg vervelende bijwerkingen en kunnen ervoor zorgen dat u niet in staat bent om voldoende te eten en te drinken. Hierdoor zou het kunnen dat u uitdroogt en verzwakt. Om dit te voorkomen krijgt u medicijnen om de misselijkheid te voorkomen. Welke medicijnen zijn er tegen de misselijkheid? Wanneer moet u die nemen? Dat en meer leest u in deze folder.

Welke medicijnen krijg ik?

Welke medicijnen u krijgt tegen de misselijkheid, hangt af van de chemokuur. Dit gaat volgens 1 van de 3 schema's. De verpleegkundige kruist aan welk schema op u van toepassing is en welke medicijnen u krijgt.

- Schema A/B:
U krijgt het medicijn Primperan (= Metoclopramide) voorgeschreven.
- Schema C:
U krijgt de medicijnen Kytril (= Granisetron), Primperan (= Metoclopramide), Dexamethason en Magnesium kauwtabletten voorgeschreven.
- Schema D:
U krijgt de medicijnen Kytril (= Granisetron), Emend (= Aprepitant), Dexamethason, Primperan (= Metoclopramide) en Magnesium kauwtabletten voorgeschreven.

Let op: voor u geldt alleen de aangekruiste informatie!

Schema A/B

Primperan

Primperan (Metoclopramide) is een veelgebruikt medicijn tegen de misselijkheid. U kunt dit gebruiken wanneer u misselijk bent. U gebruikt het via de mond als tablet, of via de anus als zetpil.

- Neem Primperan in als u misselijk bent, bij voorkeur een half uur voor het eten.
- Wanneer het niet lukt om de medicijnen door te slikken, bijvoorbeeld door overgeven, vraag dan om zetpillen Primperan.
- Uw arts schrijft een tablet of zetpil van 10 tot 20 milligram voor.
- Gebruik per dag maximaal 3 tabletten of zetpillen.

- Heeft u minder last van misselijkheid of is het weg? Dan mag u het gebruik van uw medicijnen langzaam afbouwen. Stop nooit in één keer, maar gebruik elke dag 1 tablet minder.
- Neem contact op met uw arts als u misselijk blijft.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van bijwerkingen:

- Darmkrampen, diarree of soms juist moeite met poepen.
- Slaperigheid. U mag dus niet autorijden.
- Onwillekeurige en onrustige spiertrekkingen, bijvoorbeeld van de mondspieren. Neem contact op met uw arts als u dit merkt en stop meteen met het gebruik van Primperan!

Let op: Patiënten met de ziekte van Parkinson mogen geen Primperan gebruiken. Voor deze patiënten zijn er andere medicijnen.

□ Schema C

□ Kytril

Kytril (Granisetron) is een medicijn tegen acute misselijkheid: tijdens of vlak na de chemotherapie. Daarom adviseren we Kytril alleen in te nemen tot 24 uur nadat u de laatste chemotherapie heeft gehad.

- Neem 1 keer per dag 1 tablet Kytril van 2 milligram in.
- Neem de eerste tablet 1 uur voordat u start met de chemotherapie in.
- Als Kytril bij u niet werkt binnen enkele uren, gebruik dan daarnaast Primperan.
- Bent u na 24 uur nog misselijk? Stop dan met Kytril en neem Primperan.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van de volgende bijwerkingen:

- Moeite met poepen. Uw arts schrijft preventief een middel voor dat het poepen makkelijker maakt (Magnesiumoxide kauwtabletten). Als u al een laxerend middel gebruikt, overleg dan met uw arts.
- Hoofdpijn. Als u veel last heeft van hoofdpijn kunt u in overleg met uw arts paracetamol nemen.

□ Primperan

Primperan (Metoclopramide) is een veelgebruikt medicijn tegen de misselijkheid. U kunt dit gebruiken als u misselijk bent. U gebruikt het via de mond als tablet, of via de anus als zetpil.

- Neem Primperan in als u misselijk bent, bij voorkeur een half uur voor het eten.
- Wanneer het niet lukt om de medicijnen door te slikken, bijvoorbeeld door overgeven, vraag dan om zetabletten Primperan.
- Uw arts schrijft een tablet of zetpil van 10 tot 20 milligram voor.
- Gebruik per dag maximaal 3 tabletten of zetabletten.
- Heeft u minder last van misselijkheid of is het weg? Dan mag u het gebruik van uw medicijnen langzaam afbouwen. Stop nooit in één keer, maar gebruik elke dag 1 tablet minder.
- Neem contact op met uw arts als u misselijk blijft.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van bijwerkingen:

- Darmkrampen, diarree of soms juist moeite met poepen.
- Slaperigheid. U mag dus niet autorijden.
- Onwillekeurige en onrustige spiertrekkingen, bijvoorbeeld van de mondspieren. Neem contact op met uw arts als u dit merkt en stop meteen met de Primperan!

Let op: Patiënten met de ziekte van Parkinson mogen geen Primperan gebruiken. Voor deze patiënten zijn er andere medicijnen.

□ Dexamethason

Dexamethason is een medicijn dat werkt tegen zowel de acute als de late misselijkheid. Dexamethason heeft een oppeppend effect. Het is raadzaam het middel in de ochtend in te nemen als dat mogelijk is.

□ Bij een eendaagse chemokuur:

U wordt geïnformeerd over uw specifieke situatie. Meestal krijgt u 12 milligram Dexamethason op dag 1 en 8 milligram op dag 2 en 3.. Neem de eerste tablet 1 uur voordat u start met de chemotherapie.

□ Bij een meerdaagse chemokuur:

Neem 12 milligram Dexamethason 1 uur voordat u begint met de chemotherapie. U krijgt Dexamethason tot en met 2 dagen na de laatste chemotherapie.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van bijwerkingen:

- Verhoogde bloedsuikerspiegel. Heeft u diabetes? Dan verwijzen wij u naar de diabetesverpleegkundige. Mocht u klachten krijgen van veel plassen en dorst meld u dat dan bij uw arts of verpleegkundig specialist.
- Maagklachten. Neem Dexamethason bij maagklachten na het ontbijt.
- Tijdelijke verandering in gevoel en stemming: 'een opgejaagd gevoel'.
- Problemen met slapen, vooral als Dexamethason later op de dag wordt ingenomen.

Let op!

Het gebruik van Dexamethason is bij sommige kuren noodzakelijk en heeft niet altijd met het voorkomen van misselijkheid te maken. Daarom kan het zijn dat u de dag voor het starten van de chemotherapie al Dexamethasontabletten moet gaan gebruiken of dat de doseringen afwijken. Overleg bij vragen en/of twijfel altijd met uw arts of verpleegkundige.

□ Magnesiumoxide kauwtabletten

Heeft u door het gebruik van Kytril meer dan 1 dag moeite met poepen of heeft u last van harde ontlasting? Gebruik dan Magnesiumoxide kauwtabletten.

- Gebruik 2 keer per dag 1 tablet van 500 milligram, bijvoorbeeld na het ontbijt en na het avondeten. Kauw het tablet fijn voordat u met ruim water doorslikt.
- Als de klachten blijven, gebruik dan een extra tablet tussen de middag.
- Krijgt u hierna last van diarree? Gebruik dan minder Magnesiumoxide kauwtabletten. Als de diarree erger wordt, stop dan één dag met de tabletten en begin de dag erna met 1 keer per dag 1 tablet.

□ Schema D

□ Kytril

Kytril (Granisetron) is een medicijn tegen acute misselijkheid: tijdens of vlak na de chemotherapie. Daarom adviseren we Kytril alleen in te nemen tot 24 uur nadat u de laatste chemotherapie heeft gehad.

- Neem 1 keer per dag 1 tablet Kytril van 2 milligram in.
- Neem de eerste tablet 1 uur voordat u start met de chemotherapie in.
- Als Kytril bij u niet werkt binnen enkele uren, gebruik dan daarnaast Primperan.
- Bent u na 24 uur nog misselijk? Stop dan met Kytril en neem Primperan.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van de volgende bijwerkingen:

- Moeite met poepen. Uw arts schrijft preventief een middel voor dat het poepen makkelijker maakt (Magnesiumoxide kauwtabletten). Als u al een laxerend middel gebruikt, overleg dan met uw arts.
- Hoofdpijn. Als u veel last heeft van hoofdpijn kunt u in overleg met uw arts Paracetamol nemen.

□ Emend

Emend (Aprepitant) is een medicijn om de late misselijkheid - meer dan 24 uur na de kuur - te verminderen. U begint op de eerste dag van de chemotherapie.

□ Bij een eendaagse chemokuur:

U gebruikt 3 dagen Emend. Volgens onderstaand schema:

- Dag 1: 1 tablet van 125 milligram, 1 uur voor u met de chemotherapie begint.
- Dag 2: 1 tablet van 80 milligram, ongeveer op dezelfde tijd als dag 1.
- Dag 3: 1 tablet van 80 milligram, ongeveer op dezelfde tijd als dag 1.

□ Bij een meerdaagse chemokuur

U gebruikt Emend tot 48 uur na de laatste dag van de chemokuur. De verpleegkundige vertelt wanneer u Emend moet gebruiken.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van de volgende bijwerkingen:

- Darmkrampen, diarree of soms juist moeite met poepen. Uw arts schrijft preventief een middel voor dat het poepen makkelijker maakt (Magnesiumoxide kauwtabletten).
- De hik.
- Vermoeidheid, duizeligheid of een licht gevoel in het hoofd.

Let op!

Emend heeft een wisselwerking met andere medicijnen. Informeer altijd uw arts als u andere medicijnen gebruikt. Door gebruik van Emend is de anticonceptiepil minder betrouwbaar. Praat over andere anticonceptiemethodes met uw arts of verpleegkundige vóódat u Emend gaat slikken.

□ Dexamethason

Dexamethason is een medicijn dat werkt tegen zowel de acute als de late misselijkheid. Dexamethason heeft een oppeppend effect. Het is raadzaam het middel in de ochtend in te nemen als dat mogelijk is.

□ Bij een eendaagse chemokuur:

Neem 12 milligram Dexamethason 1 uur voordat u begint met de chemotherapie in. Op dag 2, 3 en 4 neemt u 8 milligram Dexamethason per dag.

□ Bij een meerdaagse chemokuur:

Neem 12 milligram Dexamethason 1 uur voordat u begint met de chemotherapie in. Daarna neemt u dagelijks 8 milligram Dexamethason tot en met derde dag na de laatste gift chemotherapie in het ziekenhuis.

De verpleegkundige licht dit toe.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van de volgende bijwerkingen:

- Verhoogde bloedsuikerspiegel. Heeft u diabetes? Dan verwijzen wij u naar de diabetesverpleegkundige. Mocht u klachten krijgen van veel plassen en dorst meld u dat dan bij uw arts of verpleegkundig specialist.
- Maagklachten. Neem bij maagklachten de Dexamethason na het ontbijt.
- Tijdelijke verandering in gevoel en stemming: 'een opgejaagd gevoel'.
- Problemen met slapen, vooral als Dexamethason later op de dag wordt ingenomen.

Let op!

Het gebruik van Dexamethason is bij sommige kuren noodzakelijk en heeft niet altijd met het voorkomen van misselijkheid te maken. Daarom kan het zijn dat u de dag voor het starten van de chemotherapie al Dexamethasontabletten moet gaan gebruiken of dat de doseringen afwijken. Overleg bij vragen en/of twijfel altijd met uw arts of verpleegkundige.

□ Primperan

Primperan (Metoclopramide) is een veelgebruikt medicijn tegen de misselijkheid. U kunt dit gebruiken wanneer u misselijk bent. U gebruikt het via de mond als tablet, of via de anus als zetpil.

- Neem Primperan in als u misselijk bent, bij voorkeur een half uur voor het eten.
- Wanneer het niet lukt om de medicijnen door te slikken, bijvoorbeeld door overgeven, vraag dan om zetpillen Primperan.
- Uw arts schrijft een tablet of zetpil van 10 tot 20 milligram voor.
- Gebruik per dag maximaal 3 tabletten of zetpillen.
- Heeft u minder last van misselijkheid of is het weg? Dan mag u het gebruik van uw medicijnen langzaam afbouwen. Stop nooit in één keer, maar gebruik elke dag 1 tablet minder.
- Neem contact op met uw arts als u misselijk blijft.

Bijwerkingen

U kunt mogelijk last krijgen van bijwerkingen:

- Darmkrampen, diarree of soms juist moeite met poepen.
- Slaperigheid. U mag dus niet autorijden.
- Onwillekeurige en onrustige spiertrekkingen, bijvoorbeeld van de mondspieren. Neem contact op met uw arts als u dit merkt en stop meteen met het gebruik van Primperan!

Let op: Patiënten met de ziekte van Parkinson mogen geen Primperan gebruiken. Voor deze patiënten zijn er andere medicijnen.

□ Magnesiumoxide kauwtabletten

Heeft u door het gebruik van Kytril meer dan 1 dag moeite met poepen of heeft u last van harde ontlasting? Gebruik dan Magnesiumoxide kauwtabletten.

- Gebruik 2 keer per dag 1 tablet van 500 milligram, bijvoorbeeld na het ontbijt en na het avondeten. Kauw het tablet fijn voordat u met ruim water doorslikt.
- Als de klachten blijven, gebruik dan een extra tablet tussen de middag.
- Krijgt u hierna last van diarree? Gebruik dan minder Magnesiumoxide kauwtabletten. Als de diarree erger wordt, stop dan één dag met de tabletten en begin de dag erna met 1 keer per dag 1 tablet.

Hoe krijg ik de medicijnen?

Uw arts of verpleegkundig specialist geeft u een recept. Haal dit vóór uw chemokuur bij uw apotheek zodat u de medicijnen in huis heeft. Verblijft u in OLVG? Dan krijgt u de medicijnen van onze apotheek.

Wanneer neem ik contact op?

Bent u ondanks de medicijnen tijdens of na de chemokuur misselijk? Neem dan contact op met de polikliniek Oncologie of de verpleegafdeling B6. Wij doen ons best om een oplossing te zoeken voor uw klachten! Heeft u moeite met poepen? Neem contact op met uw arts als de obstipatie langer dan 2 dagen aanhoudt.

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op of kijk op www.olvg.nl
Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw
zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota

Meer informatie online

Meer informatie vindt u ook op de volgende website(s):

- www.olvg.nl/oncologie

Contact

polikliniek Medische Oncologie en Hematologie, locatie Oost

T 020 599 30 20 (ma t/m vrij 8.00 – 16.30 uur)

polikliniek Oncologie/Hematologie, locatie Oost

T 020 599 30 20 (ma t/m vrij 8.00 - 16.30 uur)

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

IJburg
IJburglaan 727
1087 CH Amsterdam

Algemene voorwaarden: www.olvg.nl/algemene_voorwaarden. Klacht of opmerking: ga naar www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 30 juni 2017, 0591